

Nợ thuế và lệnh tạm hoãn xuất cảnh: Sắp áp dụng gỡ vướng "thời gian thực", Bộ Tài chính làm rõ những lùm xùm

09:25 30/05/2026

Trước những ý kiến trái chiều về việc nhiều người nộp thuế bất ngờ bị "tuýt còi" tại cửa khẩu dù số tiền nợ không lớn, Bộ Tài chính đã chính thức lên tiếng giải trình với Thủ tướng Chính phủ. Đáng chú ý, để tạo thuận lợi tối đa cho người dân và doanh nghiệp, ngay trong tháng 5 này, việc gỡ bỏ lệnh tạm hoãn xuất cảnh sẽ được xử lý "nhẹ nhàng" ngay khi nghĩa vụ ngân sách được hoàn tất.

Bộ Tài chính đang phối hợp Bộ Công an nâng cấp ứng dụng công nghệ thông tin nhằm rút ngắn thời gian xử lý hủy bỏ tạm hoãn xuất cảnh. Người nộp thuế sẽ được gỡ tạm hoãn xuất cảnh ngay sau khi nộp đủ

Sự thật phía sau những khoản "nợ nhỏ, phạt nặng"

Thời gian qua, dư luận và báo chí xôn xao trước việc một số cá nhân bị chặn xuất cảnh do nợ thuế với số tiền khá khiêm tốn. Tuy nhiên, qua rà soát chi tiết,

Bộ Tài chính khẳng định: Những trường hợp này đều là người đại diện pháp luật của các doanh nghiệp đã "bốc hơi" khỏi địa chỉ đăng ký kinh doanh.

Thực tế, báo cáo của Bộ Tài chính chỉ rõ, cơ quan thuế đã làm đúng và đủ quy trình thông báo trước khi áp dụng biện pháp mạnh. Việc báo chí phản ánh đôi khi chưa lột tả hết toàn cảnh, bỏ qua bước cảnh báo từ cơ quan chức năng cũng như việc lệnh cấm sẽ được gỡ ngay khi nợ được thanh toán.

Hơn thế nữa, nhóm đối tượng "bỏ địa chỉ kinh doanh" được xếp vào diện rủi ro rất cao về thuế. Họ không chỉ chây ỳ nợ nần mà thường đi kèm với hàng loạt vi phạm nghiêm trọng khác như: trốn tránh nộp hồ sơ khai thuế, tẩu tán sổ sách, mua bán và sử dụng hóa đơn bất hợp pháp để trục lợi, gây thất thoát nghiêm trọng cho Ngân sách Nhà nước. Chính vì sự nguy hiểm này, pháp luật hiện hành không áp dụng hạn mức nợ tối thiểu đối với họ.

"Điểm mặt" 4 nhóm đối tượng bị áp lệnh cấm xuất cảnh

Để minh bạch hóa thông tin, Bộ Tài chính đã hệ thống lại 4 trường hợp cụ thể nằm trong "tầm ngắm" của biện pháp tạm hoãn xuất cảnh theo quy định pháp luật (đặc biệt là Nghị định 49):

Nhóm 1 (Cá nhân/Hộ kinh doanh): Nợ thuế từ 30 triệu đồng trở lên và quá hạn nộp trên 120 ngày, đang thuộc diện bị cưỡng chế.

Nhóm 2 (Đại diện pháp luật của Doanh nghiệp/Hợp tác xã): Nợ thuế từ 500 triệu đồng trở lên và quá hạn trên 120 ngày, đang thuộc diện bị cưỡng chế.

Nhóm 3 (Nhóm rủi ro cao - Không áp dụng ngưỡng nợ): Các đối tượng (cá nhân, chủ hộ, người đại diện doanh nghiệp/HTX) không còn hoạt động tại địa chỉ đăng ký hoặc nợ thuế quá hạn. Nếu sau 30 ngày kể từ khi có thông báo áp dụng hoãn xuất cảnh mà vẫn chưa nộp đủ tiền, lệnh cấm sẽ chính thức có hiệu lực.

Nhóm 4 (Yếu tố nước ngoài): Người Việt Nam xuất cảnh để định cư, người Việt kiều hoặc người nước ngoài rời khỏi Việt Nam nhưng vẫn "ôm" nợ thuế quá hạn.

Hiệu quả từ những "con số biết nói" và giải pháp công nghệ mới

Biện pháp "rắn" này đã chứng minh được tính răn đe và hiệu quả rõ rệt trong công tác thu hồi nợ đọng. Dữ liệu hệ thống ghi nhận cơ quan thuế đã ban hành lệnh tạm hoãn xuất cảnh với khoảng 105.000 người (đại diện doanh nghiệp, chủ hộ), tương ứng số nợ gần 61.000 tỷ đồng. Trong đó, nhóm "bốc hơi" khỏi địa chỉ kinh doanh chiếm tới 65.000 trường hợp, gánh khoản nợ hơn 6.900 tỷ đồng.

Kết quả thu hồi vô cùng khả quan:

Đã thu về hơn 4.000 tỷ đồng từ hơn 13.000 người bị hoãn xuất cảnh.

Đặc biệt, có khoảng 7.100 người thuộc nhóm "bỏ địa chỉ" đã phải chủ động "lộ diện", liên hệ cơ quan thuế để nộp gần 100 tỷ đồng nhằm được cấp thẻ xanh xuất ngoại trở lại.

Tuy nhiên, để môi trường kinh doanh thực sự minh bạch và không gây khó dễ cho những người có thiện chí khắc phục, một bước tiến lớn về thủ tục hành chính sắp được triển khai. Ngay trong tháng 5, Bộ Tài chính và Bộ Công an (Cục Quản lý xuất nhập cảnh) sẽ tung ra bản nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin. Hệ thống mới này cho phép hủy bỏ lệnh tạm hoãn xuất cảnh theo "thời gian thực" (real-time) – nghĩa là ngay khoảnh khắc người nộp thuế hoàn tất chuyển khoản cho Kho bạc Nhà nước, cánh cửa xuất cảnh sẽ lập tức được mở lại, chấm dứt cảnh phải chờ đợi thủ tục giấy tờ rườm rà.

Góc nhìn Quốc tế: Biện pháp dùng "hộ chiếu" để đòi nợ thuế không phải là đặc sản riêng của Việt Nam.

Trung Quốc: Nợ từ 10.000 NDT đã có thể bị cấm xuất cảnh.

Mỹ: Ngưỡng nợ là 50.000 USD (gồm cả gốc, lãi, phạt) để bị từ chối cấp hoặc thu hồi hộ chiếu.

Đài Loan (Trung Quốc): Áp dụng ngưỡng 2 triệu Đài tệ (khoảng 1,57 tỷ VNĐ).

Indonesia: Doanh nghiệp nợ từ 100 triệu Rupiah (hơn 150 triệu VNĐ) hoặc cản trở thu nợ sẽ bị cấm đi lại.

Philippines: Không có ngưỡng cụ thể, cứ dính đến trốn thuế là có thể bị cấm xuất cảnh.

Tâm An